

CHỨNG KHOÁN PHÁI SINH: BẢN CHẤT, NGUỒN GỐC HÌNH THÀNH, SỰ TÁC ĐỘNG ĐỐI VỚI PHÁP LUẬT VỀ CHỨNG KHOÁN VÀ HỢP ĐỒNG

NGUYỄN VĂN TUYẾN *

Tóm tắt: Trong các nền kinh tế thị trường phát triển trên thế giới, chứng khoán phái sinh không còn là vấn đề xa lạ và mới mẻ. Tuy nhiên, đối với một nền kinh tế đang trong quá trình phát triển như Việt Nam thì chứng khoán phái sinh chỉ mới bắt đầu xuất hiện trong Luật Chứng khoán cách đây không lâu và bắt đầu được đưa vào giao dịch trong thị trường chứng khoán khoảng năm năm trở lại đây. Không khó để nhận ra rằng sự xuất hiện của chứng khoán phái sinh đã có những tác động, ảnh hưởng nhất định đến hệ thống pháp luật nói chung, trong đó có pháp luật chứng khoán và pháp luật hợp đồng. Với mục đích nhận diện đầy đủ, rõ ràng hơn về chứng khoán phái sinh và những tác động của nó đối với hệ thống pháp luật nói chung, pháp luật về chứng khoán, hợp đồng nói riêng, kết quả nghiên cứu của bài viết được thể hiện tập trung ở hai vấn đề: 1) Làm rõ bản chất, nguồn gốc hình thành và các loại chứng khoán phái sinh; 2) Phân tích những tác động, ảnh hưởng của chứng khoán phái sinh đối với pháp luật chứng khoán và pháp luật hợp đồng trong bối cảnh thế giới đương đại.

Từ khóa: Pháp luật chứng khoán; pháp luật hợp đồng; chứng khoán phái sinh; giao dịch chứng khoán
Nhận bài: 20/01/2024   Hoàn thành biên tập: 30/5/2024   Duyệt đăng: 30/5/2024

DERIVATIVES: ITS NATURE, ORIGIN, AND IMPACT ON SECURITIES AND CONTRACT LAW

Abstract: In developed market economies around the world, derivatives are no longer a strange and new issue. However, for a developing economy like Vietnam, derivatives only appeared recently in the Law on Securities and have been traded in Vietnam's stock market in the past five years. It is clear that the emergence of derivative has had certain influences over the legal system in general, including securities laws and contract laws. With the purpose of creating a fuller, clearer picture of derivatives and their impacts on the legal system in general and securities and contract law in particular, the article focuses on two issues: 1) Clarifying the nature and origin of different types of derivatives; 2) Analysing the impacts and effects of derivatives on securities law and contract law in the contemporary context.

Keywords: Securities law; contract law; derivative; securities transactions

Received: 20 January 2024; Editing completed: 30 May 2024; Accepted for publication: 30 May 2024

Vượt ra ngoài khuôn khổ giới hạn của những loại hình chứng khoán truyền thống (cổ phiếu, trái phiếu, chứng chỉ quỹ đầu tư...), sự xuất hiện của chứng khoán

phái sinh trên thị trường chứng khoán trong những năm gần đây¹ đã tạo ra một “luồng gió”

---

* Tiến sĩ, Trường Đại học Luật Hà Nội
E-mail: nguyentuyenhlu@gmail.com

---

¹ Thị trường chứng khoán phái sinh chính thức bắt đầu hoạt động tại Việt Nam từ ngày 10/8/2017 với sự tham gia của chứng khoán phái sinh đầu tiên là “hợp đồng tương lai trên chỉ số cổ phiếu VN30”.